sus Vadim

-- La m re rabinul-sef Moses Rosen si poetul Cor cercurile literare si artistice, ci si a de Partid.

Fire milita osen in tot soiul de dispute straine atributiilo nul emotional, provocat de aparitia in revista "Saptamana", la 5 septembrie 1980, a unui editorial cu titlul "Idealuri". Trei zile mai tarziu sef-rabinul trimitea revistei o virulenta "Scrisoare deschisa".

Raportul Directiei a II-a

Pozitia detinuta de rabinul-sef Moses Rosen si insasi natura acestui protest rabinic iesit din comun au alertat responsabilii Partidului si ai Securitatii. Agentii Securitatii au primit ordin sa afle mai exact despre ce e vorba si sa raporteze. Eugen Barbu a fost chemat la Comitetul Central al Partidului Comunist.

La 17 aprilie 1984, colonelul Vergiliu Ionescu, unul din sefii "Directiei a II-a", trimite "Directiei I" din Departamentul Securitatii Statului un raport alarmant:

"Va facem cunoscut ca Federatia Comunitatilor Evreiesti a trimis cate o copie a rezolutiei adoptate in sedinta largita a conducerii F.C.E. din 11 martie a.c., in care se protesteaza impotriva aparitiei volumului de versuri "Saturnalii" al lui Corneliu Vadim Tudor, care ar avea caracter antisemit, mai multor persoane din Bucuresti, printre care: Adrian Paunescu, Iorgu Iordan, Serban Cioculescu, Al. Voitinovici, Dinu Sararu, Dumitru Radu Popescu, George Macovescu, Florin Mugur, Lucian Raicu, Ovid Crohmalniceanu, Al. Graur, Stefan Iures, Mihai Popescu, Silvian Iosifescu, Dan Desliu, Erwin Costin Nadejde, Radu Beligan, Virgil Teodorescu, Octavian Paler, Geza Domokos, Ion Caramitru, Margareta Niculescu, Tanti si Dina Cocea, Valeriu Ripeanu, Andrei Blaier, Iosif Sava, Dumitru Micu, Dan Haulica, Dan Berindei, Costin Murgescu, Romulus si Ileana Vulpescu, Romul Munteanu, Razvan Theodorescu, Cristian Popisteanu, George Ivascu, Doru Popovici, Ioan Alexandru, Mihai Brediceanu, Viorel Cosma, Dumitru Bughici, Dumitru Capoianu, Stefan Niculescu, Pascal Bentoiu si Tania Lovinescu.

Despre reactiile unora dintre acestia cunoastem ca actorul Ion Caramitru ar fi convocat colectivul de actori al Teatrului National, carora le-a prezentat situatia, spunand, in incheiere: <<Uitati-va ce ticalosii se comit>>. Cu acelasi prilej, actorul Ion Besoiu, care la lansarea cartii lui C. V. Tudor ar fi recitat una din poezii, a precizat: <<Banditul! (n.n. - se refera la C. V. Tudor), cum m-am inselat! Daca stiam ca volumul are si o asemenea poezie (antisemita) eu nu recitam nimic.>>

In cercurile evreiesti se comenteaza ca, recent, la o sedinta a scriitorilor, ar fi participat si Iosif Constantin Dragan, care a fost in Romania. La sedinta, s-ar fi luat de scriitorul Geo Bogza, care a reactionat violent si l-ar fi scuipat pe Dragan. De altfel, Geo Bogza a telefonat conducerii Federatiei Comunitatilor Evreiesti, exprimandu-si indignarea pentru aparitia cartii "antisemite" a lui Corneliu Vadim Tudor si acordul sau cu actiunile intreprinse de conducerea F.C.E., inclusiv cele de actionare..."

Atmosfera s-a incins si mai mult dupa memoriul trimis de Corneliu Vadim Tudor lui Nicolae Ceausescu.In arhiva secreta a dr. Shlomo Leibovici-Lais am consultat "memoriul" lui Corneliu Vadim Tudor. Memoriul, batut la masina, poarta data aprilie 1984. Pe prima pagina,

sus, in stanga, fig [illegible] carea: "calomnierea grava a lui Mihai Eminescu [illegible] zu".

Senatorul Corneliu Vadim Tudor, la aproape 30 de ani dupa polemica aprinsa cu Moses Rosen

Intervine si generalul de Securitate Iulian Vlad

La 27 februarie 1984, insusi generalul-locotenent Iulian Vlad semneaza o "Nota-raport" de sinteza:"Detinem date verificate din care rezulta ca rabinul-sef al cultului mozaic, dr. Moses Rosen, isi exprima in mod public indignarea in legatura cu aparitia unui material compus din 16 file, sub forma unei reviste, care are un continut antisemit, calomniator la adresa lui si a populatiei evreiesti din tara noastra. Revista se intituleaza "Mihai Eminescu, fondul principal al culturii romane" si, din decembrie 1980, circula indeosebi in mediile de intelectuali din Romania. Potrivit afirmatiilor rabinului-sef, revista ar fi fost tiparita in tara de Iosif Constantin Dragan din Italia si Eugen Barbu, redactorul sef al revistei "Saptamana", cu acordul tacit al organelor de stat si este difuzata de acesta din urma, ca raspuns la demersurile facute de Moses Rosen in urma aparitiei, la 5 septembrie 1980, a articolului antisemit "Idealuri", semnat de Corneliu Vadim Tudor in revista amintita. Rabinul sef mai acuza de complicitate la redactarea revistei pe prof. univ. Pompiliu Mareea, scriitorii Dinu Sararu si Aristide Buhoiu, redactor la televiziune. Din verificarile intreprinse in Franta si Israel, nu a rezultat ca revista in cauza sa fi fost tiparita in aceste doua tari.

Revista publica scrisori personale ale rabinului sef, adresate Academiei Romane, in urma editarii volumului IX al Operelor lui M. Eminescu (care contine unele referiri interpretabile la adresa populatiei evreiesti), precum si un interviu telefonic, nedusmanos, acordat de el postului de radio "Kol Israel", dupa aparitia articolului "Idealuri" in revista "Saptamana". Moses Rosen presupune ca aceste materiale, care au stat la baza redactarii publicatiei, ar fi fost obtinute de la organele de securitate, intemeindu-si afirmatiile pe faptul ca numai acestea au acces la interceptarea convorbirilor telefonice cu strainatatea.

Recent, rabinul-sef a fost primit in audienta de tovarasul Ion Ionita, viceprim-ministru al guvernului, insistand cu acest prilej pentru luarea de masuri necesare elucidarii problemei. Totodata, a lasat sa se inteleaga ca ar dori sa fie primit in audienta de tovarasul Presedinte al Republicii. Raportam ca, dupa aceasta audienta, Departamentul Cultelor a intocmit o nota pentru a fi prezentata sefului statului, iar Moses Rosen, la 16 februarie 1981, a adresat tovarasului viceprim-ministru Ion Ionita doua scrisori, prin care solicita din nou cercetarea atenta a cazului. Moses Rosen doreste, de asemenea, sa fie primit in audienta de catre tovarasul ministru George Homostean.

Rabinul-sef s-a inapoiat, in prima decada a lunii februarie 1981, dintr-un turneu intreprins in S.U.A., unele tari din Europa Occidentala si Israel, unde a luat contact cu o parte din liderii Congresului Mondial Evreiesc si personalitati ale vietii cultice, politice, financiare. Cu acest prilej, a abordat, printre altele si problema drepturilor si libertatilor religioase civile ale evreilor din tara noastra, sustinand politica partidului si statului roman in problema nationala. De asemenea, a reusit sa majoreze si ajutorul material acordat de organizatia internationala Joint Distribution Committee Federatiei Comunitatilor Evreiesti din Romania de la 3,4 milioane dolari, la 3,8 milioane dolari. Rabinul-sef Moses Rosen a avut un schimb larg de opinii cu actuala conducere a Congresului Mondial Evreiesc (elemente cunoscute ca sustinatoare a politicii Reagan si de orientare de dreapta) despre problema acordarii de catre

SUA, pe termen lung, a clauzei natiunii celei mai favorizate tarii noastre. Astfel, Edgar Bronfman, presedintele in exercitiu al Congresului Mondial Evreiesc, si Arthur Schneer, presedintele sectiei americane a Congresului Mondial Evreiesc si rabinul New York-ului (care au vizitat de mai multe ori tara noastra, ultima data fiind primiti de tovarasul Presedinte al Republicii), si-au manifestat dorinta de a mai vizita Romania, prilej cu care intentioneaza sa poarte discutii cu diverse personalitati politice, inclusiv seful statului. Despre doleantele reprezentantilor Congresului Mondial Evreiesc s-a raportat pe cale diplomatica de catre tovarasul ambasador Theodor Marinescu.
Avand in vedere faptul ca, in anii precedenti, actiunile ostile, desfasurate impotriva acordarii clauzei natiunii celei mai favorizate tarii noastre de catre SUA, au apartinut iredentistilor maghiari, altor elemente din cadrul emigratiei reactionare, acestea fiind contracarate si ca urmare a influentei pe care rabinul-sef Moses Rosen o are in cadrul Congresului Mondial Evreiesc, cat si prin grupari si organizatii sioniste, propunem:
1. Sa se dispuna ca U.M.0610 si U.M.0625 sa verifice veridicitatea datelor afirmate si sustinute de Moses Rosen, dupa care sa prezinte un raport detaliat cu concluziile acestora si propunerile corespunzatoare, pentru convingea rabinului sef ca organele de securitate nu sunt implicate in aceasta problema si raportul sa fie prezentat tovarasului general-locotenent Nicolae Plesita si tovarasului general-locotenent Vlad Iulian;
2. Sa se analizeze posibilitatea primirii rabinului sef Moses Rosen in audienta la tovarasul ministru George Homostean;
3. Sa se foloseasca, in continuare, posibilitatile informative si de influenta de U.M.0610, U.M.0800, U.M.0620 si U.M.0544/225, pentru influentarea pozitiva a rabinului sef Moses Rosen, in scopul determinarii acestuia sa nu realizeze anumite actiuni de natura sa prejudicieze interesele R. S. Romania, mai ales in problema clauzei.
Anexa
Tovarase general Zagoneanu,
1. Problema care face obiectul notei-raport este foarte importanta. Din acest motiv am sesizat-o atunci cand mi-ati trimis planul de masuri in actiunea "Orizont".
2. Propun ca nota-raport, dupa ce va fi revizuita, sa fie prezentata tovarasului ministru secretar de stat Tudor Postelnicu.
3. Cred ca nu este indicat ca noi sa actionam "pentru convingerea rabinului sef ca organele de Securitate nu sunt implicate in aceasta problema". Actiunea noastra trebuie sa se exercite, dar in mod indirect, folosind forme si modalitati specifice de influentare. In acelasi spirit, e de reflectat si cu privire la utilitatea primirii lui in audienta la tovarasul ministru.
4. Cu conducerile Directiilor I si a III-a am avut o ampla analiza pe acest caz si am stabilit o serie de masuri convergente cu cele aprobate de dumneavoastra in acest raport.
5. Propun sa existe o stransa coordonare intre unitatile noastre de profil pe aceasta problema.
Sa traiti!
General-locotenent Iulian Vlad
In ce priveste scandalul in sine, vine timpul sa observam ca in acea vreme nu au fost auzite protestele intelectualilor de marca evrei si nici ale intelectualilor de marca romani. Ei ar fi putut tempera scandalul si dirija discutia spre un taram critic adecvat si moral decent. Ceea ce putea fi vindecat prin simpla putere a intelectului a esuat intr-un razboi steril. Dar nu era pentru prima data si nici ultima cand intelectualii si activistii evrei de mare calibru, comunisti sau fara partid, au preferat sa-si "pazeasca pielea", ignorand voit ce se intampla in cetate.
Epilog
In final, povestea a fost grabnic ingropata, impricinatii "convinsi" sa se potoleasca. Ceausescu l-a asigurat pe rabinul-sef Rosen ca Romania nu va tolera antisemitismul, Corneliu Vadim Tudor a fost "suspendat" sase luni din publicistica si a primit o calatorie in Italia. Mircea Santimbreanu, directorul editurii "Albatros" (unde aparuse volumul "Saturnalii") si redactorul

de carte Gabriela Negreanu au fost admonestati. Volumul X din "Operele" lui Eminescu a fost blocat si viata a continuat cu rutina-i cunoscuta, fiindca nimic nu nelinistea si speria mai tare Securitatea decat un scandal international pe teme antisemite.
Scandalul odata potolit, rabinul-sef si poetul turbulent, cei care protestasera in surdina cu cei care jubilasera pe fata, si-au continuat viata, potrivit unui joc al duplicitatii respectat cu sfintenie. In climatul impur al comunismului cortina cadea repede peste asemenea "comedii umane".
Un istoric cu studii solide, el insusi evreu, Andrei Oisteanu, considera povestea "un exces de zgomot", care incerca sa fie o replica a "excesului de tacere" fata de evrei, ca si cum nu ar fi existat. Aceasta "pudoare", scrie Andrei Oisteanu, nu a ocolit nici autoritatile cele mai inalte, fie ele romanesti sau evreiesti.
Am avut prilejul sa discut episodul cu rabinul-sef Moses Rosen dupa 1989. Trecusera ani, dar povestea se pastra proaspata in amintirea rabinului. Nu regreta ca se angajase intr-o polemica cu Vadim Tudor. Mi-a explicat: "Cineva trebuia sa o faca. Din nefericire, am fost nevoit sa-l infrunt pe cel mai inzestrat dintre ei. Asa s-au petrecut lucrurile in tara romaneasca si inainte de razboi, ca cel mai antisemit dintre toti sa fie cel mai bun dintre toti: Nae Ionescu. Altfel ar fi stat lucrurile in tara romaneasca daca Nae Ionescu ar fi fost nu filosemit, ci doar neutru. Si cu Vadim Tudor la fel, sa fi fost neutru atunci, sa fie si acum neutru, adica sa nu ne bage in seama. Nu eu am sarit <<pintenog>>, cum scrie poetul in scrierea sa, ci el a sarit <<pintenog>> la tot ce inseamna evreu si iudaism." Rabinul a clatinat intristat din cap si a adaugat: "Cum se repeta istoria, in unele cazuri. Nae Ionescu era toba de carte biblica si invatatura iudaica, poetul la fel. Ce pacat, ce irosire...!" O polemica ce a devenit istorie!

Tesu SOLOMOVICI